

התלבטויות בתכנון הענף

עולם משוגע, מדינה באי ודאות, ענף חלב בתנודתיות וקברניטי הענף בהתלבטות גדולה. איך מתכננים את ענף החלב בתקופה סוערת ולא יציבה. מה יהיה גובה המכסה הלאומית, איך תראה מדיניות החלב העודף?

הרבה שאלות וערפל גדול מוטל על התנהגותו של משק החלב בשנה הקרובה. כדי להתלבט במשותף, כינס **שייקה דרורי**, מנכ"ל מועצת החלב, בסוף אוקטובר, את כל בעלי הניסיון בענף והתלבטות עדיין נמשכת

יבוא של אבקת חלב מארצות הברית, ללא מכס לכל השנה. היצרנים מבינים את המסר מהר, מגדילים את העדרים, "מחזיקים כל זנב" ומיצרים חלב עודף בהיקף מעל ל-100 מיליון ליטר - שיא של כל הזמנים. היבואנים וחלק מתעשיית החלב מנצלים את פתיחת המכסים ומייבאים אבקה בזול לתקופה ארוכה (אורך החיים של אבקת חלב יכול להגיע לשנה וחצי).

הגענו ל-2008

הרבעון הראשון מתאפיין עדיין בביקוש גדול לתוצרת ישראלית ולאחריו הביקוש מתחיל לקרטע, המחלבה הגדולה מדווחת על ירידה בביקושים, סיכומי השיווק הארציים מצביעים על מיתון מתמשך בעליית הצריכה ומתקרבים למועד ההחלטה (חודש יולי, לכל המאוחר) להודיע ליצרנים, מוקדם ככל האפשר, על המדיניות לשנה הבאה - 2009.

ליצרנים נשלחה הודעה מקדימה על היקף המכסות לשנת 2009 בגובה המכסה הקיימת ב-2008. נמסר על המלצה לתא תכנון שימליץ לשר החקלאות להוסיף 3% על מכסת 2008, לנוכח הביקושים בשוק והמחירים העולמיים.

"העולם משתגע"

- והנה מתרחש בעולם ובארץ שינוי מגמה קיצוני ביותר:
- מחירי אבקת החלב צונחים מרמה של \$5,000 לטון לרמה של כ-\$2,000 ואף פחות, עם ביקושים נמוכים מאוד. מחירי אבקת החלב יורדים ב-\$100 לשבוע ואין עסקאות בשוק הבין-לאומי.
 - התגובה למחסור בעולם הייתה מהירה ביותר ומלאי האבקות שהיה מספיק לחודש וחצי התמלא במהירות.
 - מחירי החלב הגולמי בחלק ממדינות העולם ירד

בחדר הישיבות של מועצת החלב ישבו אנשי התכנון במועצה, המקצוענים של שלושת המחלבות הגדולות - התעשייה, נציגי התאחדות מגדלי בקר - יצרני החלב ואנשי משרד החקלאות. על סדר היום התלבטות משותפת למה שרצוי לעשות בתכנון ענף החלב 2009.

איך התחלנו?

נקודת המוצא הייתה מביטחה מאוד - מסוף 2006, עלייה חסרת תקדים בביקושים לחלב בעולם, עלייה תלולה במחירי חומרי הגלם החלביים בשוק הבין-לאומי, ביקושים גדולים של הצרכנים בישראל וחזרה לארץ של יבואני אבקת חלב וחמאה, שהמחירים הגבוהים בעולם הניעו אותם להעביר את הביקושים למשק החלב בישראל.

וכך, יצרני החלב מקבלים מסר של ייצור בהיקף מלא, הגדלת מכסות ב-2007 וב-2008 ומדיניות חלב עודף מרחיבה מאוד.

מחשש למחסור, פנתה מועצת החלב לממשלה לאפשר

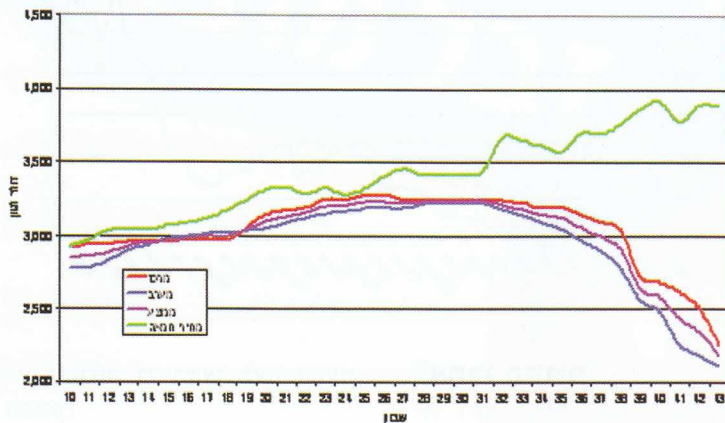

הנהלת מועצת החלב

מועצת החלב

מחירי אבקת חלב כחוש בארצות הברית

מועצת החלב, מכתב לשר החקלאות: "תא
תכנון ממליץ לשר החקלאות להשאיר את
היקף המכסה לשנת 2009, ללא שינוי ביחס
למכסה לשנת 2008 - 1,226 מיליון ליטר.

אמצע אוקטובר

תא תכנון חלב התכנס ולאחר ששמע את כל
הערכות המצב של השותפים לענף, הוציא
איציק בן דוד, סמנכ"ל משרד החקלאות ויר"ר

בתלילות ובארצות הברית הסתבכו יצרנים
רבים, שהגדילו מאוד את העדרים ולא
הספיקו לייצר הרבה, עד לנפילה הגדולה.

ואצלנו

- מלאי אבקת החלב הלך וגדל. מחירי חומרי
הגלם הנמוכים בעולם משכו את היבואנים
מישראל ואלה הקטינו את הביקושים
לאבקה שלנו.
- המלאי הגיע לאחרונה לכמעט 8,000 טון -
מלאי שיא ש"זקני הענף" לא זוכרים כמותו.
גם במחירים הנמוכים אין ביקוש גדול.
- יתר על כן, מחיר הייבוא לארץ ירד, עד כדי
כך, שכדאי לייבא אפילו עם תשלום היטל
בגובה של 147% שמוטל על אבקת חלב
מארצות הברית.

אכן, תמונת מצב מדאיגה מאוד, שעון החול
מתקתק וצריך לקבוע מדיניות מחייבת
שהיצרנים יוכלו לתכנן את מלאי הפרות לייצור.

אפשרות לרישיון
נהיגה בינלאומי

Going Abroad

Going Abroad Education & Careers Consulting Services

מרכז הכשרה לעובדים זרים מתאילנד,

לעבודה ברפתות ודירים בארץ.

העובדים לומדים את השפה העברית.

כמו כן, לומדים את העבודה ברפת בישראל כגון:

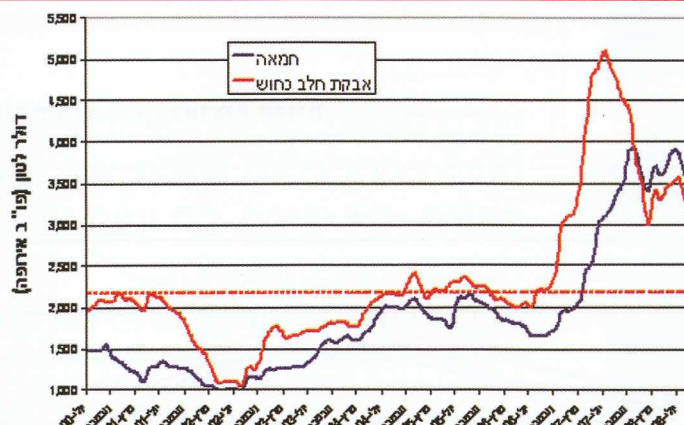
חלב חריג, כולסטרום, זיהוי חלב דלקתי וטיפול ביונקים.

העובדים עוברים מבחנים ובדיקות התאמה.

לברטים: טל. 077-4202124 (ישראל) 663-70707-8-66 (תאילנד)

איש קשר: יוסי info@goingabroad.co.th www.goingabroad.co.th/israel

מחירים עולמיים של חומרי גלם חלביים

"אחרי החגים"

על רקע המשך המגמה בעולם ובישראל, נמשכת ההתלבטות לגבי המדיניות הראויה שמחד, לא תביא למחסור בחלב ומנגד, לא תיצור עודפים שאין מה לעשות בהם ועלות פינוים גבוהה מאוד.

דני נאור מתנובה צינן את המשתתפים שהערכת הצמיחה כיום נמוכה ויש חשש ממיתון אפשרי שישיע על דפוסי הצריכה בארץ.

במפגש דווח שהרבה יבואנים וגם מחלבות קטנות הצטיידו באבקת חלב לכל 2009.

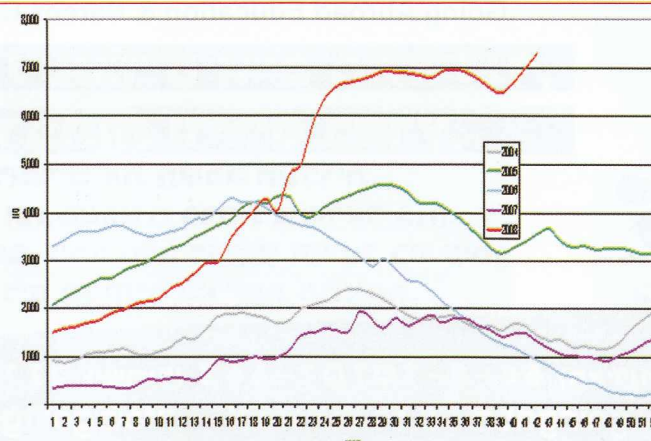
עלות פינוי האבקה והחמאה עלולה להגיע לכ-80 מיליון שקל ואין כיום מקורות לביצוע כל הפינוי.

לירון תמיר מסכם את מסקנת הביניים של קבוצת הדיון, שכמעט מתבקשת מאליה: כנראה, שחלק מעודפי המלאי שנצברו

המלצה זו התגבשה, בין השאר, לאור הנחות היסוד הבאות:

- בשל מדיניות ייצור "ליברלית" בשנתיים באחרונות, עקב עליית מחירי חומרי הגלם החלביים בשוק העולמי, בגין המחסור בחלב בשוק זה, ופתיחה של יבוא אבקת חלב ללא מכס מארצות הברית, הצטברו מלאים של אבקת חלב וחמאה בהיקפים שווי ערך לכ-80 מיליון ליטר חלב גולמי (כ-8,000 טון א"ח וכ-3,000 טון חמאה).
- ישנו קושי רב בהיפטרות ממלאים אלו לאור צניחת מחירי אבקת חלב וחמאה בשוק העולמי, בחודשים האחרונים וזאת כמגמה הפוכה לחלוטין לזו שאפיינה את ענף החלב בשנתיים האחרונות. מקצת ממלאים אלה ישמשו לכן, כמקור לאספקת הביקוש למוצרי חלב בשנת 2009.

מלאי אבקת חלב בישראל

ב-2008 יהוו מקור לצריכה ב-2009, כלומר יש לקזז מהביקושים הצפויים ב-2009 את גלגול המלאי ולהקטין בהתאם את הייצור הנדרש.

דרכי פעולה אפשריות שעלו על ידי המשתתפים:

- המלצה לשר החקלאות על קיצוץ במכסה.
- עדכון מדיניות התשלום לחלב עודף:
- הורדת התחום שבו מובטח מחיר גבוה יחסית לחלב עודף (עפ"י ההחלטה התחום הוא 5%).
- הפחתת התמורות המובטחות לחלב עודף (הן בתחום הצר והן מעבר לתחום).
- הגדלת הגבייה לקרן רכיבים לצורך טיפול בעודפים.

● גלגול המלאי על תקופה ארוכה משנה אחת.

● שימוש בחלק מהאבקה להזנת בעלי חיים בארץ.

● שילוב מספר פתרונות.

● אחר?

אנשי התעשייה העלו את האפשרות של התקשרות עם תעשיית השוקולד שצורכת כ-5,000 טון אבקת חלב לשנה ולהגיע להסכמות מחייבות לטווח ארוך במחיר של השוק העולמי - רעיון מעניין ששווה בחינה.

כאמור, המפגש היה מיועד להתלבטות משותפת ולא לקבלת החלטות, אלו יתקבלו לאחר בחינת אפשרויות נוספות וצבירת נתונים יותר מעודכנים.

אז מה עושים?

לא לקנא במתכננים בעת הזאת - משק החלב נמצא בתנודתיות גבוהה מאוד. הערפל סמיך וקשה להתחייב להחלטות לשנה שלמה.

ההמלצה, הלא מחייבת, שלי ליצרן הבודד היא:

- לנהוג ב-2009 משנה זהירות שמשמעה לתכנן את הייצור במסגרת המכסה הקיימת עם חריגה של כ-2% לביטחון.
- להקפיד בבדיקה בטרם נבצע השקעות גדולות במבנים ובהרחבה.
- במשקים מסוימים, ניתן לבחון ירידה לשתי חליבות כדי לשמור פוטנציאל לגידול, אם התנאים ישתנו.
- לבחון את האפשרות של הגמעת יונקים בחלב מלא אם יהיו עודפים גדולים.

ואתם, מה אתם חושבים ואומרים?

נשמח לתת לכם במה להמלצות ולרעיונות כיצד לנהוג בתקופת זיגוגית, כמו היום. ■